

อำนาจเขต อธิการคณะรัฐมนตรี
ฉบับที่ ๙๔๘๑
วันที่ ๒๑ ส.ค. ๒๕๕๗ เวลา ๑๖:๒๙
ลงมือ ๓/๙๖๖.๑๖
๒๑ ต.ค. ๙๖

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๐๔/ ๑๓๐ ๑๓

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง นโยบาย "หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งความสามารถพิเศษ"

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ก) ๑๗๒๔๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะการพัฒนาคนเก่งที่มีความสามารถพิเศษ ๑ ชุด

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมพิจารณานโยบาย "หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งความสามารถพิเศษ" และเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี นั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่าเป็นนโยบายที่ดี มีความเหมาะสมต่อการริเริ่มพัฒนาสังคม ฐานความรู้ในระดับรากหญ้า เพื่อเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติส่งผลให้มีการยกระดับความรู้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างครอบคลุมทั่วประเทศเป็นกลยุทธ์ในการกระจายความรู้อย่างทั่วถึง เมื่อคนมีความรู้ย่อมเป็นฐานในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคตสอดคล้องตามนโยบายรัฐบาลเรื่อง "การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน" แต่ในปีที่ผ่านมา มีหลายหน่วยงานได้ทำฐานข้อมูลผู้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านต่าง ๆ แต่ยังไม่ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้เต็มที่และขาดกิจกรรมเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นงานของหน่วยงานภายนอกไม่ได้รู้สึกว่าเป็นงานของประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้นในปี ๒๕๕๘ จึงเห็นควรให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลคนเก่งที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) ดำเนินการกับข้อมูลที่มีอยู่ของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบองค์ความรู้ของชุมชนร่วมกัน ทั้งนี้สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและสำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา มีหน่วยงานและบุคลากรในพื้นที่ทุกระดับทุกจังหวัด มีความพร้อมที่จะร่วมกัน

/ในการจัด...

ในการจัดกระบวนการจัดการความรู้ในเรื่อง “หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งความสามารถพิเศษ” โดยร่วมกันจัดทำ
หลักสูตร สื่อ การวิจัย คิดตามผล เพื่อให้ดำเนิน โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และแนวทางกระบวนการ
ดำเนินงาน ดังรายละเอียดข้อเสนอแนะที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอติชัย โปธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

โทร ๐ ๒๒๘๐ ๒๕๒๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๘๕๘

E-mail : moonliad503@yahoo.com, Opnfe@thai.com

ข้อเสนอแนะการพัฒนาคนเก่งที่มีความสามารถพิเศษ

1. ปี 2547 สทบ.ได้ดำเนินการค้นหาโดยให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเครือข่าย คณะกรรมการกองทุนระดับตำบลคัดเลือกคนเก่งหมู่บ้าน/ชุมชน และระดับตำบลแล้ว แต่เมื่อได้ชื่อคนเก่งหมู่บ้าน/ชุมชนและตำบลแล้ว ข้อมูลนั้นออกนอกชุมชนไปที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบันทึกรัก ข้อมูลที่เป็นช่วงเวลานานหลังจากให้หมู่บ้าน/ชุมชนและตำบลได้คัดเลือกแล้ว และไม่มีกิจกรรมที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับคนที่ได้รับการคัดเลือกนั้นทำให้ทั้งคนที่ได้รับการคัดเลือก คณะกรรมการกองทุน คณะกรรมการเครือข่าย ไม่นึกว่าเป็นเรื่องประโยชน์ของตนเองคิดว่าเป็นงานของที่หน่วยงานภายนอกที่มาสั่งให้ทำ

2. ขณะนี้มีหลายหน่วยงานที่มาสอบถามเก็บข้อมูลผู้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านต่าง ๆ นำไปทำฐานข้อมูลของหน่วยงานส่วนมากโดยยังไม่ได้นำข้อมูลนั้นมาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

3. การดำเนินงานในเรื่องนี้ ในปี 2548 ควรจะได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลคนเก่งที่ สทบ.ดำเนินการกับข้อมูลปราชญ์หรือภูมิปัญญาชาวบ้านที่หน่วยงานอื่นมีเช่น กรมการพัฒนาชุมชน การศึกษา นอกโรงเรียน ธกส. เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลเป็นองค์รวมคิดพัฒนาความสามารถของคนเก่งให้เป็นต้นแบบองค์ความรู้ของชุมชนร่วมกัน

4. ในกระบวนการถอดองค์ความรู้ของคนเก่งควรดำเนินการโดยให้คนในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ในการถอดบทเรียนด้วยตนเองเพื่อเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยภาคีพัฒนาคือ เช่น พช. ธกส. การศึกษานอกโรงเรียน สถาบันราชภัฏ กรมส่งเสริมการเกษตร พอช. (หน่วยงานที่มีบทบาทในชุมชน) มาร่วมกันคิดหลักสูตร คือ กระบวนการฝึกอบรมให้ชุมชนมีความสามารถในการถอดองค์ความรู้ได้ และสร้างวิทยากรกระบวนการซึ่งอาจเป็นครู กศน. ซึ่งมีอยู่ทุกตำบลเป็นผู้ไปจัดเวทีการเรียนรู้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านร่วมกับแกนนำของหมู่บ้าน ในการร่วมกันถอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาคนเก่งที่ได้คัดเลือกนั้นองค์ความรู้จะถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมชุมชนโดยตรงเพราะได้มีการปฏิบัติร่วมกันในชุมชน วิธีนี้จะทำให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่ความเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการตรวจสอบด้วยว่าคนที่ได้รับการคัดเลือกมาจากปี ๒๕๔๘ นั้น เป็นคนที่มีความเก่งมีความสามารถพิเศษตามประเภทของความสามารถพิเศษที่กำหนดไว้จริงหรือไม่ก่อนที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์และยกย่องเชิดชู

5. กระบวนการพัฒนาคนเก่งต่อเรื่องนั้น ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงหลังจากที่ได้มีการคิดกระบวนการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แล้ว เพราะในการพัฒนาคนในชุมชนนั้นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการติดตามผล ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการสร้างการเรียนรู้ชุมชนขณะนั้นคือ กศน. หาก กศน. ได้ดำเนินการจัดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้คนเก่งเหล่านี้ได้มีการศึกษาต่อเนื่องและสามารถนำความรู้ที่นำมาเทียบโอนความรู้ได้ในกรณีต้องการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นนับเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ปี 2548

6. พิจารณาให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษาและสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีหน่วยงานและบุคลากรในพื้นที่ร่วมกันในการจัดกระบวนการจัดการความรู้ในเรื่อง "หนึ่งหมู่บ้านหนึ่งความสามารถพิเศษ" โดยร่วมกันจัดทำหลักสูตร สื่อ การวิจัย ติดตามผลเพื่อเติมเต็มการดำเนินงานในพื้นที่